

ת"פ 44545/02 - מדינת ישראל נגד סמיר סילאוי

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 19-02-44545 מדינת ישראל נ' סילאוי(עוצר)

תיק חיזוני: 391526/2018

בפני כבוד השופט יוסי טורס

מדינת ישראל

מאשימה

נגד

סמיר סילאוי

נאשם

החלטה

בקשה לביטול כתוב האישום בשל היעדר שימוש, בהתאם לסעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי או חסד"פ).

העובדות וטענות הצדדים

1. נגד הנאשם הוגש כתוב אישום המיחס לו עבירה של החזקת סכין, לפי סעיף 186 (א) לחוק העונשין, תשל"ג-1977. הנאשם טוען כי לא קיבל מכתב ידוע טרם הגשת האישום, ונדרש בסעיף 60א' לחסד"פ, שכן המכתב נשלח לכתובת כלשוי בנצרת, כאשר הוא היה אסיר והדבר היה ידוע למאשימתו. יצון כי המכתב לא התקבל בפועל על ידי איש והוא חזר למאשימתו. לאור כך סבור הוא שיש לבטל את כתוב האישום.

2. המאשימת אינה חולקת על כך שנפלה טעות באופן משלוח מכתב המידע, אך סבורה שהסעיף הנכון הוא מתן זכות שימוש בדיעד ולא ביטול כתוב האישום.

דין והכרעה

3. כאמור, המאשימת מסכימה שנפל פגם באופן משלוח המכתב לנאשם ויפה עשתה. לאור כך, השאלה היא מה תוצאתו של פגם זה ובמילים אחרות - האם נגעה זכותו של הנאשם באופן המצדיק את ביטולו של כתוב האישום, או שמא ניתן להביא פגם זה לכדי תיקון בדרך מידית יותר.

4. סעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי קובע כך:

60א. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר証據 הנוגע לעבירה פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת ידועה לה, אלא אם כן החלטת פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעה, לפי העניין, כי קיימת מנעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהציג טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדו"ר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם بلا חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשת מנומקט, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעה או מי מהם הסמיכו לכך, לפי העניין, רשאי להאריך את המועד האמור.

(ה) החלטת פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעה, לפי העניין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, לפני חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתן במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתקן סדרי המנהל (החלטות והنمוקות), תש"ט-1958, לא יחולו לעניין סעיף זה, ואולם ניתנת לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעונו בעלפה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגים מסוימים של גבייהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א). (ההדגשה שלי - י.ט.).

5. אין מחלהקת שהנאשם היה אסיר בעת שלוחה מכתב הידוע וכי הדבר היה ידוע למאשימה ובכל מקרה היה ביכולתה לדעת זאת בנסיבות, שכן העבירה בוצעה בבית הכלא בהיותו אסיר, חדש וחצי טרם שלוחה המכתב. החוק קובע כי מכתב הידוע ישלח לכתובות "הידועה" למאשימה ואף אינו דורש קיומו של אישור מסירה על מנת שההמצאה תהיה כדין. בכרך, הקיל המחוקק עם המאשימה ומובן שאין לדרש הוכחה שהמחטב אכן הגיע לידי החשוד. ואולם, אין מקום להפוך דרישת זו לפורמלית בלבד ואת המונח "כתובות ידועה" יש לפרש באופן שיגשים את תכילת הסעיף. תכליתה של חובת הידוע היא להביא לידיות החשוד את זכותו לפנות בבקשתה להימנע מהגשת אישום נגדו. לאור כך על המאשימה לעשות מאמץ סביר לשלווח את מכתב הידוע לכתובות בה קיימים סיכוי סביר שהחשוד יקבלו יכול לפעול על פי זכותו. רק כך תוגשם תכילת הסעיף. (ראאה בהשוואה, ת.פ (קריות) 14-06-2014-15352 מדינת ישראל נ' מונסן; ת.פ 12-12-200965 מדינת ישראל נ' דרפkin (10.6.2013), השופט ליבדרו).

6. כאמור, המאשימה מסכימה, בהגינותה, שלא היה מקום לשלווח את המכתב לכתובות אליה נשלח. לא

הובחר מהו מקום זה, הינו אם מדובר בכתבובה בה ניתן היה להניח שהדברים יבואו לידית הנאשם, למשל באמצעות בני משפחתו המתגוררים עימיו (ראו בהשוואה סעיף 237(א)(1) לחס"פ). לו כך היה הדבר, אפשר והייתה המאשינה יצאת ידי חובה ואולם, לא הובאו בפני נתונים מהם ניתן להסיק שאכן מדובר בכתבובה המקימת את דרישת הסבירות והתכלית שתוארה לעיל, וזאת בהינתן שמדובר היה באסיר והדבר היה ידוע למאשינה (ובכל מקרה היה צריך להיות ידוע). במצב דברים זה, שכן הייתה עשויה mAשינה אם הייתה פועלת להמצאת המכתב בידי הנאשם באמצעות מפקד בית המאסר בו היה נתון, כאמור בתקנה 51 לתקנות סדר הדין הפלילי, תש"י-1974. ודוק: עמדתי הייתה שונה, לו נסיבות העניין היו ככלו שהיא צריכה לחשוד שהנאשם אסיר. ואולם, במקרה זה כפי שצוין לעיל, מדובר היה במאי שעבר את העבירה מושא מכתב היידוע זמן קצר מאוד קודם לכן (חדש וחצי) בהיותו אסיר ודברים אף צוינו בכתב האישום.ברי אפוא שהיא מוקם לברר אם הנאשם עדין אסיר ולזוזה שימושו המכתב מושג את תכליתו - להביא לידית החשוד (כiom, הנאשם) את זכותו לפנות בבקשת להימנע מהגשת אישום נגדו. כאמור, mAשינה אינה חולקת על כך.

7. המסקנה היא שהיא צריכה הפורה את חובתה לידע את הנאשם בדבר זכותו לפנות בבקשת להימנע מהגשת אישום נגדו. השאלה היא מהו תוצאה של הפגם.

8. על תכליתו של שימוש טרם הגשת כתב אישום עמד בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 1053/13 **חسن היכל נ' מדינת ישראל** (23.6.2013) (להלן - עניין היכל):

"שימוש נועד לפחות בעבירה מסווג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. זכות השימוש מגנה על זכויות חסודים, ועשיה ליעיל את מלאכת הتبיעה. ככל שהיא ביד החשוד לשכנע את הتبיעה שאין להעמידו לדין, תיחסר ממנו הפגיעה האינהרנטית הנלוות לaioshom פלילי בעבירה חמורה. כך גם יחסכו משאבי תביעה ושיפוט הכרוכים בניהולו של הлик פלילי".

9. בצד היתרונות המעשיים שבעריכת השימוש, כאמור, הצורך בקיומו של שימוש טרם הגשת אישום בא למנוע את הפגיעה בחשוד הנובעת מעצם הגשת האישום. מכאן החשיבות שבסמירה על זכותו לשכנע את mAשינה להימנע מהגשת אישום. ראו:

"הneedto של אדם לדין פלילי כורכת עימה פגעה בזכותו החוקית. הפיכתו של אדם לנאם בפלילים משנה את חייו. יש לה השלכות כבדות משקל והשלכות רבות על כל תחומי חייו. "הneedto של נאם קשה הוא לאדם. עם הגשת כתב-האישום משתנה עולמו. שינוי המשקל הנפשי והחברתי ממנו נהנה מתערער. הוא נתון לסיכונים חדשים. הוא נפגע חברתי. הוא נפגע כלכלי. ימי ולילתו אינם כתמול שלשום" (בג"ץ 7357/95 **ברקי פטה המפריס (ישראל) נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 769, 785 (1996)).

10. משך, הגשתו של כתב אישום טרם קיומו של שימוש, מקום בו החשוד לא יותר על זכות זו, פוגעת בזכותו ועולה לפגוע אף גם באמון הציבור בהליך המשפט. בעניינו, נלוותה לכך פגעה פוטנציאלית נוספת, בשל העובדה שמדובר באסיר, שכן להגשתו של כתב אישום נוסף עשויה להיות השלכה על זכויותיו כאסיר, לרבות אפשרות לשחרור מוקדם (ראו בעניין זה גם **הנחיות פרקליט המדינה מס' 3.6**: הגשת כתב אישום נגד נאשם המרצה עונש מאסר בגין עבירה אחרת, או נגד אסיר שוחרר (על תנאי) ברישון (עדכו אחרון: 2.9.19)).

11. מהי תוצאת הפרה זו. כידוע, החלטה להעמיד אדם לדין היא החלטה מנהלית. במשפט המנהלי מקובלת הגישה לפיה לא כל הפרה של חובה מביאה לבטלות ההחלטה אלא "יש להבחין בין פגם בהליך לבין תוצאת הפגם. פגם משפטי מאותו סוג עשוי להוביל במקרים שונים לתוצאות שונות, לפי הנסיבות של כל מקרה ומרקם. מטבע הדברים, החלטת דוקטרינת הבטולות היחסית בנוגע לפגם משפטי בפועל הרשות נעשית תמיד על רקע נסיבותיו הפרטניות של המקרה" (ענין **הייכל**). כלל זה אומץ גם בהליכים פליליים (ע"פ 2413/99 גיספן נ' התז"ר, פ"ד נה(4) 673).

12. המשימה מציעה לקיים שימוש בדיעבד. לדידי, קיומו של שימוש בדיעבד, תוך הורתת כתב האישום תלוי ועומד, אינו מעניק לנאשם הזדמנות להונאה את המשימה להימנע מהגשת כתב אישום נגדו. החוק העניק לחשוד הזדמנות לעשות כן טרם הגשת האישום ולא לאחריו. כפי שצօן בענין **הייכל** "כדי שיגשים את תכליתו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוש מראש. זהו הכלל, וככל שאין טעם לסתור, מן הרואי להקפיד עליו". לא יצאתי במקרה זה כל סיבה למנוע מהנאשם זכות זו ולהעמידו בעמדה נחותה, מקום בו האשם לא קיומו של שימוש אינו רובץ לפתחו. ראו:

"זכות השימוש נתונה לחשוד בשלב שבו טרם הוגש נגדו כתב אישום, ולא לאחר הגשתו. אין דומה שימוש ביחס לכנת כתב אישום שטרם הוגש, לשימוש הנערך לאחר הגשתו. אין דומה שימוש לפני מעשה, לשימוש בדיעבד, בעוד כתב אישום תלוי ועומד." (בש"פ 984 פלוני נ' מ"י (25.2.10) (להלן- ענין **פלוני**))

13. אכן, עומדת לזכות המשימה חזקת תקנות המנהל, לפיה תקיים שימוש בדיעבד בלבד פתוח ונפש חפזה אף אם כתב האישום כבר הוגש. ואולם, לא ראויתיizia נזק ייגרם מביטולו של כתב האישום ועריכת שימוש בנתונים דומים לאלו בהם היה אמרור הוא להתקיים לו קיימה המשימה את חובותיה. הסגנור אישר שקבלת הטענה אין ממשעה זיכוי (חרף הטענה ממנה הסכים לחזור) וכן, אם טענות הנאשם בשימוש תדוחינה אין מניעה להגיש את כתב האישום מחדש, שכן בעקבות הצהרת הסגנור חוזרים אנו לשלב שטרם הקראה. אצ"ן עוד שעניינו שונה מענין **הייכל** ומENCH, אין מניעה להגיע לתוצאה שונה. עניינו שונה, שכן מצויים אנו בתחילת ההליך, טרם נשמעו ראיות וניתן להסביר את הגלגול שנשמעו ראיות והוא הורשע. עניינו שונה, שכן מצויים אנו בתחילת ההליך, טרם נשמעו ראיות וניתן להסביר את הגלגול אחריה ללא כל נזק, וזאת בניגוד לענין **הייכל**. כמו כן לנאשם טענות עובדיות כנגד האישום וקיימת אפשרות שעצם קיומו של כתב אישום נגדו תחולת שראיי בוגינה לאפשר את קיומו בתנאים להם היה זכאי הנאשם אלמלא הפגם שנפל כאמור.

14. **אני מורה אפוא על ביטולו של כתב האישום.** השימוש יערוך בתוך 30 יום מהיום בכתב, בהתאם לפניה הסגנור. ככל שיוחלט על הגשת כתב אישום לאחר קיומו של השימוש, כתובתו של הסגנור תהא כתובת להמצאה וניתן יהיה להמציא למשרדו את כתב האישום.

להמציא לצדים את ההחלטה.

ניתנה היום, ח' שבט תש"פ, 03 פברואר 2020, בהעדר
הצדדים.